

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: **L. z. V.**, so sídlom T. X, P., IČO:X., *zastúpený JUDr. I. R.*, advokátkou so sídlom Š. X., K., proti žalovanému: **Krajský úrad životného prostredia v Prešove, Odbor kvality životného prostredia**, so sídlom Námestie mieru 2, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného **č. 1/2008/01314-002/KM-R zo dňa 15. októbra 2008**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove **č. k. 1S/70/2008 - 195 zo dňa 17. júna 2011**, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/70/2008 - 195 zo dňa 17. júna 2011 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 157,09 € do rúk právnej zástupkyňi žalobcu JUDr. I. R. v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovaného Krajského úradu životného prostredia v Prešove, Odbor kvality životného prostredia, č. 1/2008/01314-002/KM-R zo dňa 15. októbra 2008, v spojení s rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Poprade zo dňa 25. augusta 2008 č.j.: 2008/01523/05-HA podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/ O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 576,42 € na účet jeho právnej zástupkyne do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že žaloba je dôvodná.

Krajský súd z administratívneho spisu mal preukázané, že prvostupňový správny orgán Obvodný úrad životného prostredia v Poprade rozhodnutím pod číslom č.j.: 2008/01523/05-HA zo dňa 25. augusta 2008 rozhodol o nepriznaní postavenia účastníka konania žalobcovi vo veci žiadosti L. SR, š. p. B. B., OZ L. H. o vydanie súhlasu pre L. SR, š. p., OZ L. H. podľa § 14 ods. 2 písm. c) Zákona na pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok proti podkôrnemu, drevokaznému a cicavému hmyzu v LHC Liptovská Teplička a podľa § 14 ods. 2 písm. d) zákona na let lietadlom, ktorého výška je menšia ako 300m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600m od lietadla v súvislosti s leteckou aplikáciou chemických látok v rámci ochrany porastov proti premnoženiu podkôrnym hmyzom v LHC Liptovská Teplička, v k. ú. L. T..

Na základe odvolania žalobcu, v ktorom namietal identické skutočnosti, ako uviedol v žalobe, žalovaný žalobou napadnutým rozhodnutím podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku prvostupňové rozhodnutie obvodného úradu zo dňa 25. augusta 2008 pod č.j.: 2008/01523/05-HA potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia žalovaný poukázal na prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, ako aj na dôvody rozhodnutia a na odvolanie žalobcu. Stotožnil sa s právnou úvahou prvostupňového správneho orgánu. K námietkam odvolateľa – žalobcu, že v predmetnom konaní budú priamo dotknuté práva a právom chránené jeho záujmy, pričom tieto práva a právom chránené záujmy vychádzajú z Aarhuského dohovoru, žalovaný argumentoval citáciou čl. 9 ods. 1, 2 a 3 Aarhuského dohovoru, pričom zdôraznil, že čl. 9 ods. 2 dohovoru je nutné aplikovať v súlade s čl. 6 ods. 1, písm. a) a písm. b) dohovoru, v zmysle ktorej

úpravy má každá zmluvná strana dohovoru zabezpečiť, aby mimovládne organizácie mali prístup k procesu preskúmania pred súdom za účelom preskúmania zákonnosti rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho čl. 6 Aarhuského dohovoru, t. j. povinnosť vo svojom vnútroštátnom práve zabezpečiť pri činnostiach uvedených v Prílohe č. 1 dohovoru a pri činnostiach, ktoré síce nie sú uvedené v Prílohe č. 1 dohovoru, ale zmluvná strana ich vo vnútroštátnom práve určila ako činnosti, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie a zároveň podliehajúce článku 6 dohovoru, účasť verejnosti na rozhodovaní a na procese preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým orgánom. Žalovaný ďalej dôvodil tým, že zákonom č. 454/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon, ktorý nadobudol účinnosť 1. decembra 2007, nastala zmena procesného postavenia občianskych združení a mimovládnych organizácií, ktorá spočíva v tom, že občianske združenia a mimovládne organizácie v konaniach podľa uvedeného zákona sa z pozície účastníka konania dostali do pozície zúčastnenej osoby a rozsah ich procesných práv ustanovuje všeobecný právny predpis správneho práva procesného – správny poriadok v ustanovení § 15a. Žalovaný zastával právny názor, že prvostupňový správny orgán nepriznal postavenie účastníka konania žalobcovi podľa zákona v súlade s Aarhurským dohovorom.

Krajský súd na základe návrhu žalobcu zo dňa 8. júla 2009 na prerušenie konania s poukazom na prebiehajúce konanie Súdneho dvora európskych spoločenstiev vo veci sp. zn. 5 Sžp 41/2009 uznesením č. k. 1S 70/2008-143 zo dňa 4.10.2009 prerušil konanie do rozhodnutia Súdneho dvora európskych spoločenstiev vo veci sp. zn. 5 Sžp 41/2009 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Po predložení rozsudku Súdneho dvora (Komory) z 8. marca 2011 vo veci C – 240/09 právnu zástupkyňou žalobcu krajský súd v konaní pokračoval. Z predloženého rozsudku zistil, že predmetom tohto rozsudku bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 234 ES, podaný na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2009 a doručený Súdnemu dvoru 3. júla 2009, ktorý súvisí s konaním L. z. V. proti Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky. Súdny dvor po posúdení právneho rámca rozhodol tak, že článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo dňa 17. februára 2002 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej

ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je L. z. V., napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

Poukázal na to, že v zmysle oznámenia č. 43/2006 Z. z. Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky o tom, že 25. júna 1998 bol v Aarhuse prijatý Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti, záležitostiam životného prostredia, Národná rada Slovenskej republiky s dohovorom vyhlásila súhlas uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005 a rozhodla, že dohovor je medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi a vo vzťahu k Slovenskej republike dohovor nadobudol platnosť dňa 5. marca 2006 podľa čl. 20 ods. 3.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia posudzoval v intenciách čl. 1, čl. 6 ods. 1, 2, čl. 9 ods. 1, 2, 3 Aarhurského dohovoru, ďalej v intenciách § 14 ods. 1, 2, § 15a ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok a súčasne v zmysle čl. 44 ods. 1, 2 a čl. 152 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. účinného od 1. decembra 2007 v zmysle zákona č. 454/2007 Z. z., ktoré citoval. Konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu a napokon aj zo samotného napadnutého rozhodnutia žalovaného a pred tým vydaného prvostupňového správneho rozhodnutia vyplýva, že správne orgány sa citovanými zákonnými ustanoveniami dôsledne neriadili, v dôsledku čoho vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že v zmysle názoru Súdneho dvora vysloveného vo veci C-240/2009, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý v čo najväčšej možnej miere zohľadní ciele článku 9 ods. 3 Aarhurského dohovoru, ako aj cieľ účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je z. V., napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

Konštatoval, že vnútroštátne a medzinárodné právne pramene je potrebné procesné predpisy o účastníctve prejednávanej veci vykladať s prihliadnutím na dosiahnutie cieľa sledovaného právom na priaznivé životné prostredie. Podľa názoru súdu žalobca jednoznačne nespĺňa podmienky definície účastníka (1.), ktorým je v prejednávanej veci, ani ustanovenie čl. 9 ods. 2 a 3 Aarhurského dohovoru, avšak analyzované medzinárodnoprávne záväzky

Slovenskej republiky týkajúce sa ústavou akceptovaného zabezpečenia práva verejnosti na životné prostredie majú v konečnom dôsledku ten dopad, že narúšajú klasickú koncepciu aktívnej legitímácie jednotlivcov v konaní pred správnymi orgánmi tým, že priznávajú postavenie účastníka konania aj verejnosti, resp. v niektorých prípadoch iba verejnosti zainteresovanej na ochrane životného prostredia, tak ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení rozsudku sp. zn. 5 Sžp 41/2009, tvrdiac na to, že navyše podľa článku 9 ods. 3 Aarhurského dohovoru platí, že navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, s poukazom na preambulu k Aarhuskému dohovoru recitál 7 a 8.

Krajský súd z dôvodov uvedených v odôvodnení najmä poukazujúc na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutie Súdneho dvora z 8. marca 2011 podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/ O.s.p. preskúmané rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie žalovanému pre nesprávne právne posúdenie veci a z dôvodu, že vydané rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 576,42 €, ktoré pozostávali z náhrady za poskytnutie právnych služieb právnu zástupkyňou žalobcu.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Alternatívne žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vzhľadom na jeho nesprávnu právnu úvahu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 15. októbra 2008 č. 1/2008/01314-002/KM-R v spojení s rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Poprade zo dňa 25.8.2008 č. j.: 2008/01523/05-HA potvrdí.

V dôvodoch odvolania žalovaný uviedol, že napadnuté uznesenie (zrejme rozsudok) Krajského súdu v Prešove považuje za nesprávne(y) z dôvodu uvedeného v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p., v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f)

O.s.p., nakoľko rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p., keďže Krajský súd v Prešove ako súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., keďže krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Žalovaný citujúc ustanovenia § 264c ods. 1 O.s.p. (zrejme § 246c), § 103, § 104 ods. 1 a § 248 písm. a/ O.s.p. poukázal na to, že rozhodnutie o tom, že fyzická osoba alebo právnická osoba nie je účastníkom konania v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov je procesným rozhodnutím, s tým že právna teória považuje takéto rozhodnutie za rozhodnutie procesnej povahy, v ktorej súvislosti dal do pozornosti rozhodnutie pražského Vrchného súdu (Rs 419 5A 88/97).

Dôvodil, že žalobca sa domáhal preskúmania rozhodnutia, ktoré je procesným rozhodnutím a preto podľa jeho názoru mal krajský súd konanie v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. zastaviť, vysloviac názor, že žalobca môže účinne právne napadnúť až meritórne rozhodnutie a to žalobou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p.

Citujúc ustanovenia § 18, 132, § 153 ods. 1, § 250i ods. 1 a § 157 ods. 2 O.s.p. ďalej tvrdil, že z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nie je jasné, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Namietal, že súd prvého stupňa napriek tomu, že pri preskúmaní zákonnosti je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i O.s.p.), akceptoval ako dôkaz rozsudok Súdneho dvora (Komory) z 8. marca 2011 vo veci C-240/09, ktorého predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 234 ES, podaný na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2009 a doručený Súdnemu dvoru 3. júla 2009, pričom rozhodnutie žalovaného č. 1/2008/01314-002/KM-R, ktoré preskúmaval, bolo zo dňa 15.10.2008. Vytýkal prvostupňovému súdu, že sa nezaoberal písomným podaním, ktoré predložil na pojednávaní dňa 17. júna 2011 a ktorým doplnil svoje vyjadrenie k žalobe, vysloviac názor, že týmto postupom bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania.

Žalovaný v odvolaní opätovne predložil svoje vyjadrenie k novo predloženým dôkazom žalobcu (rozsudok Súdneho dvora (Komory) z 8. marca 2011 vo veci C-240/09 a judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp 41/2009 zo dňa 12.4.2011), v ktorom upriamil pozornosť na jeho stanovisko a úvahy k argumentácii žalobcu a krajského súdu založenej na citáciách z judikátu súdneho dvora Európskej únie a z judikátu Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky a predložil vlastné stanovisko, ktorým hodnotil vplyv uvedených judikátov na preskúmanú vec.

Vyslovil názor, že právo uvedeného združenia na súdnu ochranu by sa malo realizovať až v súdnom opravnom konaní k meritu veci, s poukazom na to, že v danom prípade však ide ešte len o procesné rozhodnutie o účasti a nie o meritórne rozhodnutie z oblasti ochrany životného prostredia.

Záverom konštatoval, že rozhodnutie správneho orgánu o priznaní postavenia účastníka konania na základe Aarhuského dohovoru, by nebolo ničím iným, ako rozhodnutím správneho orgánu podľa vlastnej úvahy nad rámec zákona, čo nie je prípustné v právnom štáte; priamy účinok čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru priznaný nebol; výkladom ESD čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru sa podľa jeho názoru nerozširuje definícia účastníka 1. stupňového správneho konania; výklad ESD nemôže správny orgán považovať za prameň práva a zakladať preňho zdroj „eurokonformného“ výkladu, pretože na oblasť územnej ochrany sa ako na neharmonizovanú oblasť uvedený judikát nevzťahuje; judikát NS nemá všeobecnú záväznosť a jeho výklad judikátu ESD treba považovať za odklon od stanoviska ESD, ak by sa ním priamo zakladalo právo na účasť v prvostupňovom konaní. Zdôraznil, že Súdny dvor svojou výkladovou kompetenciou v danom prípade nevstupuje do oblasti ochrany životného prostredia, ktorá z väčšej časti harmonizovaná nie je, s poukazom na to, že záväznosť judikátu nemožno rozširovať na oblasť územnej ochrany, práva fyzických a právnických osôb v tejto oblasti nie sú hmotno-právnymi komunitárnymi právami, preto sa na túto oblasť daným judikátom neprenáša požiadavka interpretáciou dosahovaného zabezpečenia konformity procesného postupu vnútroštátneho orgánu s normou Aarhuského dohovoru.

Žalovaný v prílohe odvolania predložil rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Poprade zo dňa 7.10.2008 č. j.: 2008/01279/11-HA, z ktorého vyplýva, že Obvodný úrad životného prostredia v Poprade zastavil konanie vo veci vydania súhlasu pre Lesy SR, š. p. Banská Bystrica, podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona na pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok v rámci boja proti podkôrnemu a drevokaznému hmyzu v LHC Liptovská Teplička a v LHC Benkovo, v k. ú. L. T., pretože účastník konania, na návrh, ktorého sa konalo, v určenej lehote neodstránil nedostatky konania, hoci bol na to vyzvaný orgánom štátnej správy ochrany prírody a krajiny, t.j. nepredložil právoplatnú výnimku Ministerstva životného prostredia SR z druhovej ochrany v zmysle § 35 zákona, ktorá priamo súvisí s predmetom žiadosti na pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok pre daný prípad.

Žalobca sa na odvolanie žalovaného správneho orgánu vyjadril tak, že navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu náhradu trov konania vo výške 157,09 €.

V dôvodoch vyjadrenia nesúhlasil s odvolacími dôvodmi žalovaného.

K námietke žalovaného, že rozhodnutie, ktorým prvostupňový správny orgán nepriznal žalobcovi postavenie účastníka konania v konaní podľa ZOPK, a následné potvrdzujúce rozhodnutie žalovaného, sú rozhodnutiami procesnej povahy, ktoré nemôžu byť preskúmané samostatne súdom, uviedol, že tento právny názor je nielenže v rozpore s ustálenou praxou všetkých druhov a stupňov súdov preskúmajúcich zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy v Slovenskej republike, ale aj v priamom rozpore s článkom 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal na to, napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov oboch stupňov bolo rozhodované o tom, či sa žalobca domáha svojho práva v konaniach podľa ZOPK, teda predmetom správnych rozhodnutí bolo nepochybné základné právo žalobcu, majúc za to, že takéto rozhodnutie nemôže byť vylúčené zo súdneho prieskumu, dajúc do pozornosti, že ani skutočnosť, že konanie vo veci samej bolo zastavené dňa 7.10.2008, nemá vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže podľa § 251i ods. 1 O.s.p. (zrejme § 250i) pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia a v čase vydania rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, nebolo konanie vo veci samej právoplatne skončené, a preto rozhodnutie o postavení žalobcu v konaní bolo rozhodnutím, ktoré sa priamo dotýkalo uplatňovania jeho práva zakotveného v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením žalovaného, ktorým napádal vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, argumentujúc tak svojím nesúhlasom s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C 240/09 zo dňa 8.3.2011. Taktiež nesúhlasil s námietkou žalovaného, že toto rozhodnutie sa na súdenu vec nevzťahuje a nie je prameňom práva. Tvrdil, že k otázke postavenia rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, sa opakovane vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý jednoznačne konštatoval, že rozhodnutie o prejudiciálnej otázke sa stáva právnym podkladom pre vnútroštátny súd rozhodujúci v konaní, v ktorom má prejudiciálna otázka význam, teda niet pochybnosti, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie nie je právnym podkladom len v konaní, v ktorom bola prejudiciálna otázka položená, ale vo všetkých iných konaniach, ktorých sú predmetom právne vzťahy rovnakého druhu.

Taktiež nesúhlasil s polemikou žalovaného s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžp/41/09 zo dňa 12.4.2011 ako ani s jeho tvrdením, že judikát Najvyššieho súdu SR je „argumentačne založený na spornej interpretácii rozsudku Súdneho dvora“ a nemá všeobecnú záväznosť. Poukázal na to, že Najvyšší súd SR má v sústave všeobecných súdov Slovenskej republiky okrem iného zjednocovať výklad a používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Uviedol, že aj keď sú rozhodnutia súdov záväzné, len pre správne orgány v tom ktorom konaní, v právnom štáte nemožno predpokladať takú svojvôľu orgánov verejnej správy, že by sa tieto správne orgány poznajúc názor súdov a najvyššieho súdu osobitne, na konkrétnu právnu otázku od takéhoto názoru vedome odchýlili.

Záverom poukázal na vývoj v oblasti ZOPK, ktorý dospel k zmene príslušných ustanovení tohto zákona s účinnosťou od 1.12.2011, ktorá zmena vychádzajúc tak z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-240/09, ako aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžp/41/09, ako aj z iných rozhodnutí najvyššieho súdu v druhovo rovnakých veciach, vrátila občianskym združeniam, ktorých predmetom je ochrana prírody, postavenie účastníka konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu obvodného úradu životného prostredia a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil, ktorým rozhodnutím prvostupňový správny orgán žalobcovi nepriznal postavenie účastníka konania, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a súčasne rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a konania im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vypořiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto

vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci je rozhodnutie žalovaného a konanie mu predchádzajúce, ktorým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou, že žalobcovi sa nepriznáva postavenie účastníka konania vo veci žiadosti L. SR, š. p. B. B., OZ L. H. o vydanie súhlasu pre L. SR, š. p., OZ L. H. podľa § 14 ods. 2 písm. c) Zákona na pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok proti podkôrnemu, drevokaznému a cicavému hmyzu v LHC Liptovská Teplička a podľa § 14 ods. 2 písm. d) zákona na let lietadlom, ktorého výška je menšia ako 300m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600m od lietadla v súvislosti s leteckou aplikáciou chemických látok v rámci ochrany porastov proti premnoženiu podkôrnym hmyzom v LHC Liptovská Teplička, v k. ú. L. T..

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, resp. v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Senát odvolacieho súdu zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci súdneho prieskumu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Sžp/49/2009, 3Sžp/47/2009, 3Sžp/46/2009, 3Sžp/50/2009, 3Sžp/48/2009, 3Sžp/35/2009, 3Sžp/36/2009, 3Sžp/32/2009, 3Sžp/33/2009/, 3Sžp/34/2009, 3Sžp 31/2009 prejednal a rozhodol obdobné veci, týkajúce sa toho istého subjektu L. z. V.- žalobcu, s obdobným skutkovým stavom (skutkový stav vychádzal z povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov, rastlín alebo chránenej časti krajiny), predmetom prieskumu vo všetkých uvedených veciach bolo posúdenie uplatneného práva žalobcu na účastiťvo v správnom konaní v súlade s § 14 ods. 1

zákona 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov – správny poriadok, v konaniach v zmysle zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov v spojení s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vo všetkých vyššie uvedených konaniach bolo rozhodnuté tak, že najvyšší súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu ako súdu prvého stupňa zmenil tak, že preskúmané rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutiami správneho orgánu prvého stupňa zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Podľa § 250ja ods. 7 O.s.p., ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

V súlade s právnou úpravou ustanovenou v citovanej právnej norme Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje na právne dôvody uvedené v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžp/49/2009 zo dňa 2.8.2011, ktorým rozsudkom najvyšší súd na základe odvolania žalobcu L. z. V. zmenil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/58/2008-62 zo dňa 24.3.2009 tak, že rozhodnutie žalovaného č. 1/2008/00968-002/SJ zo dňa 27.6.2008 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Poprade č. 2008/00915/05-HA zo dňa 20.5.2008 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Súčasne najvyšší súd v danej veci právne dôvody uvedené v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžp/49/2009 zo dňa 2.8.2011 uvádza v odôvodnení tohto rozsudku nasledovne:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a následne potom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP zmenil

napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove tak, že rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, pretože rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a to pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

V prejednávanej veci bolo sporné, či žalobca ako združenie, ktorého cieľom je ochrana životného prostredia, v správnom konaní týkajúcom sa vydania súhlasu podľa zákona č. 543/2002 Z. z., je účastníkom správneho konania, ktorého sa žalobca domáhal na základe Aarhuského dohovoru, pričom zákon mu priznával postavenie zúčastnenej osoby.

Podľa § 81 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z., na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom do 30.4.2010, účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky je v prípadoch uvedených v odseku 2 len žiadateľ, ak tento zákon neustanovuje inak. Účastníkom konania o vydanie súhlasu na zriadenie zoologickej záhrady je aj obec, v ktorej katastrálnom území je alebo má byť zoologická záhrada umiestnená. Združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7, je zúčastnenou osobou.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 15a ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. osobitný zákon môže ustanoviť, za akých podmienok sa na konaní alebo na jeho časti má právo zúčastniť aj iná osoba než účastník konania (ďalej len „zúčastnená osoba“).

Podľa § 15a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhopovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv.

Podľa článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru, každá strana, v rámci svojho vnútroštátneho práva, zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti a/ majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne, b/ ak pretrvávajú porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia, podliehajúc článku 6 a v prípadoch stanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, a iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5 považuje za dostatočný na účely písmena a/. Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b/.

Ustanovenia odseku 2 citovaného článku 9 nevyklúčujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

Podľa článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali

prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

Podľa § 250 ods. 2 OSP, žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Žalobca právo byť účastníkom konania v správnom konaní vyvodzuje z ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Namietal, že procesné postavenie zúčastnenej osoby mu neumožňuje plne realizovať jeho oprávnenia podľa článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia. Len procesné postavenie účastníka konania (správneho alebo súdneho) mu umožňuje, či už v správnom konaní alebo v následnom súdnom konaní napadnúť úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, teda podávať proti nim opravné prostriedky a žaloby v správnom súdnictve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Sžp/41/2009 zo dňa 22.06.2009 predložil Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva nasledujúce predbežné otázky:

- 1. Je možné článku 9 Aarhuského dohovoru, a to najmä jeho odseku 3, s prihliadnutím na hlavný cieľ sledovaný touto medzinárodnou zmluvou, tzn. že narúša klasickú koncepciu aktívnej legitímácie tým, že priznáva postavenie účastníka konania aj verejnosti, resp. zainteresovanej verejnosti, priznať bezprostredný účinok („self-executing effect“) medzinárodnej zmluvy za situácie, keď Európska únia po tom, ako dňa 17.02.2005 pristúpila k tejto medzinárodnej zmluve, nevydala do dnešného dňa komunitárny predpis vykonávajúci uvedenú zmluvu pre podmienky komunitárneho práva?*
- 2. Je možné článku 9 Aarhuského dohovoru, a to najmä jeho odseku 3, potom, čo sa stal súčasťou komunitárneho práva, priznať účinok priamej aplikovateľnosti alebo priameho účinku komunitárneho práva v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora?*
- 3. Ak je odpoveď na otázku 1 alebo 2 kladná, potom je možné vykladať čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru s prihliadnutím na hlavný cieľ sledovaný touto medzinárodnou zmluvou, že pod pojem „úkony orgánu verejnej správy“ je nutné zahrnúť aj úkon spočívajúci*

vo vydaní rozhodnutia, tzn. že možnosť prístupu verejnosti k súdnemu konaniu v sebe zahŕňa aj právo napadnúť samotné rozhodnutie správneho orgánu, ktorého nezákonnosť spočíva v dopade na životné prostredie?

Súdny dvor Európskej únie rozsudkom C-240/09 zo dňa 08.03.2011 rozhodol, že „Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je L. z. V., napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“

Súdny dvor Európskej únie v bodoch 45 až 50 rozsudku uviedol:

„Je potrebné konštatovať, že ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru neobsahujú žiadnu jasnú a presnú povinnosť takej povahy, že by sa ňou priamo musela riadiť právna situácia jednotlivcov. Keďže práva stanovené v článku 9 ods. 3 majú „členovia verejnosti“ len ak „sú splnené podmienky uvedené vo vnútroštátnom práve, ak sú nejaké“, znamená to, že toto ustanovenie je podriadené z hľadiska jeho výkonu alebo jeho účinkov tomu, že dôjde k vydaniu neskoršieho aktu.

Je však potrebné uviesť, že cieľom týchto ustanovení, hoci sú formulované všeobecne, je umožniť zabezpečiť účinnú ochranu životného prostredia.

V prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti prináleží právnemu poriadku každého členského štátu upraviť procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, v predmetnom prípade zo smernice o biotopoch, pričom členské štáty nesú v každom prípade zodpovednosť za zabezpečenie účinnej ochrany týchto práv (pozri najmä rozsudok z 15. apríla 2008, Impact, C-268/06, Zb. s. I-2483, body 44 a 45).

V tejto súvislosti, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci

vyplývajú z práva Únie, nesmú byť menej výhodné ako procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity) (rozsudok *Impact*, už citovaný, bod 46 a citovaná judikatúra).

Nemožno si preto predstaviť, že by bez toho, aby sa narušila účinná ochrana práva Únie v oblasti životného prostredia, bol možný taký výklad ustanovení článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ktorý by spôsobil praktickú nemožnosť alebo veľkú obtiažnosť výkonu práv zverených právom Únie.

Z toho vyplýva, že keď ide o druh chránený právom Únie a najmä Smernicou o biotopoch (pozri nižšie), prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s cieľom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu v oblastiach, ktoré patria do práva Únie týkajúceho sa práva životného prostredia, poskytol taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade s cieľmi stanovenými v článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.“

Cieľom článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru je zabezpečiť verejnosti prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia. Tieto práva majú členovia verejnosti len ak sú splnené podmienky uvedené vo vnútroštátnom práve, ak sú nejaké. Členským štátom je tak ponechaný priestor na úvahu, ako tento cieľ dosiahnu tým, že prijmu opatrenia na zabezpečenie záväzkov vyplývajúcich z tohto článku a že stanovia, za akých podmienok má verejnosť prístup k takémuto správne alebo súdne konaniu.

Zákon č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom do 30.04.2010, priznával žalobcovi, združeniu, ktorého predmetom činnosti je ochrana životného prostredia, v konaní o vydanie súhlasu podľa zákona č. 543/2002 Z.z., postavenie zúčastnenej osoby. Žalobca v správnom konaní v postavení zúčastnenej osoby nemôže proti rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom v oblasti životného prostredia podať odvolanie a potom v zmysle § 250 ods. 2 OSP ani žalobu o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia a postupu správneho orgánu.

Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, ďalej len smernica o biotopoch, bola do slovenského právneho poriadku transponovaná zákonom č. 543/2002 Z.z. (príl. 2 bod 2) a vyhláškou č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (príl. 36 bod 2).

Vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-240/09 zo dňa 08.03.2011, aj keď článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru nemá priamy účinok v práve Európskej únie, s cieľom umožniť účinnú ochranu životného prostredia vyplývajúcu z práva Európskej únie, v predmetnom prípade zo smernice o biotopoch, keďže bola implementovaná aj do právneho poriadku Slovenskej republiky, je potrebné v správnom konaní postupovať tak, aby žalobca ako združenie na ochranu životného prostredia mohol podať žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie, teda priznať mu postavenie účastníka správneho konania.

Rešpektujúc závery Súdneho dvora Európskej únie Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/58/2008-62 zo dňa 24.03.2009 zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného č. 1/2008/00968-002/SJ zo dňa 27.06.2008 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Poprade č. 2008/00915/05-HA zo dňa 20.05.2008 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.“

Senát odvolacieho súdu vzhľadom na uvedené, námietky žalovaného týkajúce sa veci samej považoval za neopodstatnené.

Odvolací súd nesúhlasil ani s ďalšou námietkou žalovaného, ktorou namietal, že rozhodnutie o tom, že fyzická osoba alebo právnická osoba nie je účastníkom konania v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, je procesným rozhodnutím, s poukazom na to, že právna teória považuje takéto rozhodnutie za rozhodnutie procesnej povahy, a preto ak sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia, ktoré je procesným rozhodnutím, krajský súd mal konanie v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. zastaviť, vysloviť názor, že žalobca môže účinne právne napadnúť až meritórne rozhodnutie a to žalobou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p. a s poukazom na rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Poprade zo dňa 7.10.2008 č. j.: 2008/01279/11-HA, ktorým konanie vo veci bolo zastavené.

Predmet preskúvacieho konania je určený predmetom rozhodnutia správneho orgánu napadnutého žalobou. Z preskúvaného rozhodnutia v danej veci vyplýva, že predmetom konania a rozhodovania žalovaného správneho orgánu bolo rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o nepriznaní žalobcovi právo byť účastníkov správneho konania podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku v konaní o žiadosti L. SR, š. p. B. B., OZ L. H. o vydanie súhlasu pre L. SR, š. p., OZ L. H. podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z. na pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok proti podkôrnemu, drevokaznému a cicavému hmyzu v LHC Liptovská Teplička a podľa § 14 ods. 2 písm. d) zákona na let lietadlom, ktorého výška je menšia ako 300m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600m od lietadla v súvislosti s leteckou aplikáciou chemických látok v rámci ochrany porastov proti premnoženiu podkôrnym hmyzom v LHC Liptovská Teplička, v k. ú. L. T..

Preskúvaným rozhodnutím žalovaného v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa sa rozhodlo o právnom postavení žalobcu v účastníctve v konaní žiadosti o vydanie súhlasu na aplikáciu chemických látok na škodcov lesa, ktoré rozhodnutia svojou povahou je možné považovať za procesné rozhodnutia, keďže sa nimi rozhodlo, či združenie má postavenie v predmetnom konaní účastníka konania alebo nie. Vzhľadom k tomu však, že uvedenými rozhodnutiami sa rozhodlo o základnom práve združenia, rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako odvolacieho správneho orgánu bolo spôsobilé súdnemu prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl.). Súčasne odvolací súd poukazuje na to, že v danom prípade nejde o také procesné rozhodnutie, ktoré by sa týkalo vedenia správneho konania, a preto v danej veci taktiež neboli splnené zákonné podmienky na zastavenie konania podľa § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu vylúčenia predmetného rozhodnutia žalovaného zo súdneho prieskumu v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p.

Senát odvolacieho súdu neprihliadol ani na tvrdenie žalovaného, že správne konanie vo veci samej bolo zastavené dňa 7.10.2008, ktorá skutočnosť nemá vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia a v čase vydania rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, nebolo konanie vo veci samej právoplatne skončené.

Z uvedených dôvodov v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na vyhovie odvolacieho návrhu žalovaného, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie zastavil.

Senát odvolacieho súdu nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného, že súd prvého stupňa neprihliadol na doplnenie vyjadrenia, ktoré podal na pojednávaní prvostupňového súdu dňa 17.6.2011, ktorým postupom bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania. Zo zápisnice o pojednávaní súdu prvého stupňa v uvedený deň vyplýva, že žalovaný mal právo zápisnične sa vyjadriť k žalobe ako aj k predloženému rozhodnutiu Súdneho dvora ES, ktoré právo aj využil a súčasne z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa podrobne uviedol, čoho sa žalobca v preskúmovacom konaní domáhal a z akých dôvodov, ako sa vyjadril žalovaný správny orgán k žalobe, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, uviedol akú právnu úpravu pri hodnotení skutkových okolností v danej veci aplikoval, ktorú vyhodnotil vlastnou právnou úvahou na danú vec. Skutočnosť, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku výslovne neuviedol, že sa oboznámil s doplnkom vyjadrenia žalovaného, nie je možné považovať za takú vadu konania, ktorá by mala za následok nezákonnosť napadnutého rozsudku.

Senát odvolacieho súdu taktiež považoval za nedôvodnú námietku žalovaného, ktorou namietal, že súd prvého stupňa napriek tomu, že pri preskúmvaní zákonnosti je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i O.s.p.), akceptoval ako dôkaz rozsudok Súdneho dvora (Komory) z 8. marca 2011 vo veci C-240/09, ktorého predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 234 ES, podaný na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2009 a doručený Súdnemu dvoru 3. júla 2009, pričom rozhodnutie žalovaného č. 1/2008/01314-002/KM-R, ktoré preskúmaval, bolo zo dňa 15.10.2008. Žalovaný správny orgán sa mylne domnieva, že rozsudok Súdneho dvora (Komory) z 8. marca 2011 vo veci C-240/09 je dôkazom, na ktorý by súd v rámci súdneho prieskumu podľa § 250i O.s.p. nemal prihliadať. Predovšetkým treba zdôrazniť, že rozsudok Súdneho dvora ES nie je dôkazom. Uvedeným rozhodnutím Súdny dvor ES odpovedal na otázky Najvyššieho súdu SR v prejudiciálnom konaní, ktoré sa zásadným významom dotýkali výlučne posúdenia právnych otázok postavenia žalobcu v správnom konaní žalovaného správneho orgánu, ktoré boli predmetom aj preskúmvacieho konania v danej veci, avšak v žiadnom prípade neriešil

skutkové okolnosti, ktoré by podmieňovali vecnú správnosť a zákonnosť rozhodnutia žalovaného napadnutého žalobou.

Judikatúra Európskeho súdneho dvora ako aj judikatúra najvyššieho súdu v kontinentálnom právnom systéme, do ktorého patrí aj právny poriadok Slovenskej republiky netvorí prameň práva v právnom zmysle, avšak pokiaľ by sa orgán verejnej správy alebo aj súd odchýlil od právneho názoru Európskeho súdneho dvora alebo aj od názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v obdobnej veci, podmienil by zákonnosť svojho rozhodnutia nesprávnou aplikáciou práva, ktorého výklad vykonal Európsky súdny dvor alebo Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci, majúci za následok zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy, ako aj súdu, z čoho možno teda vyvodit' záver, že judikatúra Európskeho súdneho dvora alebo Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je právne záväzná tak pre orgány verejnej správy ako aj pre súdy.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok, ktorým súd prvého stupňa preskúmané rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, je v súlade so zákonom, a preto podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 250k ods. 1. Žalobcovi priznal náhradu trov tohto konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením advokátom za jeden úkon právnej služby – podanie vyjadrenia k odvolaniu žalovaného v sume 157,09 €, pretože bol v tomto konaní úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 20. júna 2012

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.

predsedníčka senátu